

A felszabadulási olvasási program Tolna megyében

Amikor hozzáfektünk a felszabadulási olvasómozgalom Tolna megyei megszervezéséhez, a múlt eredményeire építve láttunk munkához. Úgy értelmeztük tennivalóinkat, hogy *elsősorban jó olvasási programot* kell adni az embereknek, illetve az olvasók kezébe.

A legnehezebb feladat természetesen a módszer, az eredmények eléréséhez vezető út felkutatása volt. Megyénkben hagyományosak az olyan kiscsoportos foglalkozások, mint például a *Korunk problémái* c. ankétsorozat, amelyről annak idején a Könyvtáros is beszámolt. Természetesen az ilyenek más olvasói rétegekre, városra és községre való alkalmazása sok módosítást kívánt és nehezebb megoldásnak is látszott. Mégis elsősorban a csoportos foglalkozások módszertanát dolgoztuk ki, hogy ezzel a járásoknak, de főképp a községeknek is segítséget tudjunk adni. A tervezetet megbeszéltük a Hazafias Népfront politikai munkatársával és az SZMT könyvtár igazgatójával. Majd igyekeztünk a városi és a megyei társadalmi szerveket megnyerni a mozgalomnak. Szerencsénk volt, mert a régi olvasómozgalmak eredményeként kitűnő a kapcsolatunk a megyei és a városi népfrontszervekkel, a KISZ-szel, a szakszervezeti és az iskolai könyvtárhálózattal, valamint a helyi könyvesboltokkal.

A közösen tisztázott tennivalókról módszertani levéltervezetet készítettünk, s az április elejére tervezett alakuló értekezlet előtt kiküldtük a meghívottaknak tanulmányozásra. Az értekezleten a megyei és a városi népfronttitkárokon kívül a járásiak is részt vettek, valamint a KISZ és a két könyvtári hálózat képviselői.

Módszertani levél a tennivalókról

Az értekezlet célja az olvasómozgalom megyei programjának pontos kidolgozása, illetve az olvasómozgalom megindítása volt. A vita során kialakult a megyei program végleges formája, amelyet azután a módszertani levélben rögzítettünk, és a propaganda segédletekkel együtt megküldtünk a járási könyvtáraknak, valamint a Népfront járási titkárainak.

A módszertani levélben meghatároztuk a megyei mozgalom célját, a tömegszervezetekkel való együttműködés formáit, a megyei program szervezeti felépítését.

Módszertani tanácsok címmel ismertettük azokat a csoportos foglalkozáso-

kat is (ismeretterjesztő előadás, vitaest, ankét, játékos klubest, vetélkedő, film- és könyvankét stb.), amelyeket a legcél-szerűbbnek és leghasznosabbnak tartot-tunk.

Megemlítettük az egyéni foglalkozást is, s igyekeztünk a kisközségek számára olyan javaslatot adni, ami könnyíti munkájukat.

Rögzítettük az értékelés szempontjait, az olvasók és a könyvtárosok jutalmazásának módszereit. (Az erre a célra szánt összeget a KISZ-től és a megyei tanácstól kapjuk.)

A Tolna megyei Népújsággal közösen pályázatot hirdettünk, amely lehetőséget teremt arra is, hogy az olvasók összehasonlítsanak például egy azonos témájú magyar és egy külföldi könyvet.

Végül meghatároztuk az olvasómozgalom megyei időtartamát — 1975. április 4-től 1976. április 4-ig, amiben természetesen alkalmazkodtunk az országos kiíráshoz is.

Az eddigi eredmények számbavétele

Hogy elgondolásaink, módszereink helyesek voltak-e, ennek igazolását a második, április 29-re kitűzött megbeszélésen elhangzottaktól vártuk.

A megbeszélésen szóba került a társadalmi szervekkel, különösen a Népfronttal való együttműködés is, amelyre a tamásiak szolgáltattak jó példát: náluk a Népfront járási titkára és a járási könyvtár igazgatója minden községben meglátogatja a helyi népfronttitkárt és a könyvtárost, ez által is igyekeznek az olvasómozgalomnak propagandalehetőséget teremteni.

A csoportos foglalkozások módszeréről szintén szó esett. A bonyhádi járási nagyközségi könyvtárban évek óta működő olvasóklub programját az 1975-ös évre az olvasómozgalomban szereplő könyvek alapján állították össze. A KISZ keretében működő klub felett pedig a könyvtár védnökséget vállalt, irányítva munkáját.

Dombóvárott a városi-járási könyvtár szerződéses kapcsolatot tart a helyi Gógös Ignác Gimnáziummal. Ennek az együttműködésnek a keretében az olvasási programot renthagyó irodalomórakon, kollégiumi foglalkozásokon valósítják meg.

Ugyanezt a módszert választotta a Szekszárdi Megyei Könyvtár is. A Szekszárdi Nyomda KISZ-szervezetének — mellyel két évvel ezelőtt társadalmi szerződést kötött — 1975. évi foglalkozási

programját témájában és módszerében az olvasómozgalomhoz kapcsolta. Szó volt a szocialista brigádoknak az olvasómozgalomba való bekapcsolásáról is. Dán Mihályné, az SZMT könyvtár igazgatója elmondotta, hogy április közepén végigjárta a megye üzemait, vállalatait, s a könyvtárosok és a szocialista brigádok részéről élénk érdeklődést tapasztalt. Gondot csak a könyvek kellő példányszámban való beszerzése okoz. Több szocialista brigád önerőből vállalta a viták és ankétok levezetését.

De a közművelődési könyvtárak is számitanak a szocialista brigádokra. Ismét a tamásiak kezdeményezését kell megemlíteni. Mivel a könyvtár épülete csoportfoglalkozások tartására nem alkalmas, a könyvtár a községben működő, klubhelyiséggel rendelkező KOPKA-ÁFÉSZ kulturális munkájába bekapcsolódva úgy irányította a foglalkozások témáját, hogy azok kapcsolódjanak az olvasómozgalomhoz és a szocialista brigádok kultu-

rális vállalásaihoz. A gyakorlati programok, foglalkozások megszervezését is a könyvtár végzi.

Tolna megyében sok a nemzetiségi, elsősorban a német anyanyelvű lakos. Jógosan javasolta Popovics György, a Népfrent munkatársa, hogy a megadott programhoz német nyelvű irodalmat is illesszünk. Az olvasó tehát szabadon választhat, hogy németül vagy magyarul, vagy mindkét nyelven kíván részt venni a mozgalomban. Úgy érezzük, hogy ez a kezdeményezés nagyon indokolt a megyében. Az értekezlet javasolta azt is, hogy a Tolna megyei Népujsággal közösen meghirdetett pályázati felhívásra beküldött pályamunkák közül főleg azokat értékeljük kedvezően, amelyek 30 éves fejlődésünk, szocialista építómunkánk főbb jellegzetességeit emelik ki.

Miszlai Sarolta,
a Szekszárdi Megyei Könyvtár
munkatársa

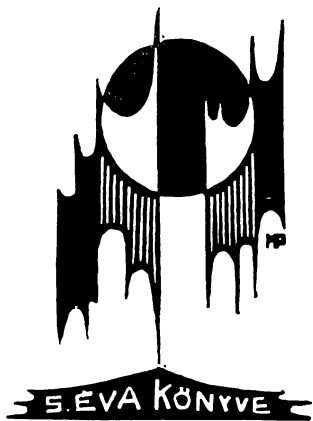
A Széchényi Könyvtár mikrofilm-szolgáltatásai

A könyvtárosegyesület pécsi vándor-gyűlésén sok szó esett a jövőről: előadások hangzottak el arról, hogy tíz, húsz, huszonöt év múlva milyen új típusú létesítményekkel fognak találkozni a könyvtári olvasók. A tervek túlnyomó része csak a mainál lényegesen kedvezőbb anyagi helyzetben, esetleg nemzetközi összefogással valósulhat meg. Már is van azonban egy olyan intézményünk, amelynél jobbat ma a futurologia sem tud ígérni, s ez a Széchényi Könyvtár *hírlapállomány-védelmi részlege*. Létre-

hozását a hírlapanyag veszélyeztetett állapota tette parancsolóan szükségessé. A többségében egyetlen példányban meglevő régi újságok facsiszolatból készült papírja ugyanis pusztulásnak indult. Félő volt, hogy néhány év vagy néhány évtized leforgása alatt teljesen tönkremegy. Megmentésére egy mód kínálkozott: az anyagot restaurálni, és az olvasók kezébe csak mikrofilmmásolatot adni.

A restaurálás és mikrofilmezés menetről, eredményeiről *Horváth Viktor* részletesen beszámolt a Könyvtáros 1974. februári számában. A munka azóta is töretlen ütemben folyik; 1974-ben 2 470 000 hírlapoldalról 1 630 000 felvétel készült. Ezek a számok azt jelentik, hogy ma már a veszélyeztetett állomány nagy részéről Budapesten, a Széchényi Könyvtárban jól olvasható mikrofilmek állnak az érdeklődők rendelkezésére.

A vidék külön gondot okoz. A közművelődési könyvtárak többségét ugyanis 1950 után alapították, s így régi hírlapállományuk meglehetősen hiányos, és a hiányok antikváriumi vásárlással nem pótolhatók. Az egyre élénkebbé váló helytörténeti kutatások viszont megkívnák, hogy például egy kaposvári olvasónak ne kelljen a fővárosba utaznia, ha az ott kiadott Délmagyarország régi számaira kíváncsi. A laboratórium rajtuk is tud segíteni. A lefényképezett újságokról felvételenként 64 fillérért bármelyik könyvtár részére szívesen készít

Meskó-Póka ex librise